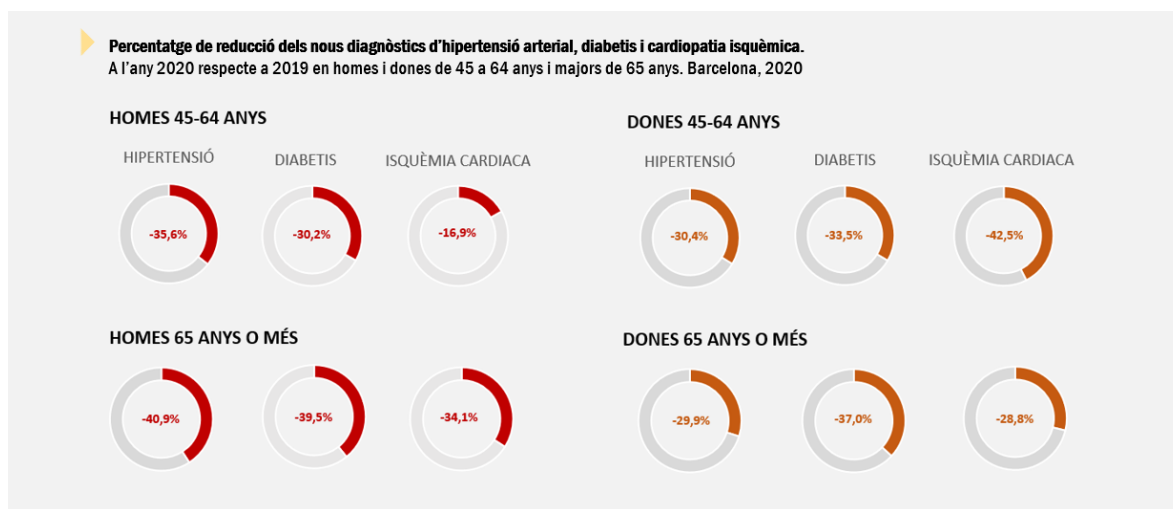

La pandèmia fa baixar els nous diagnòstics de malalties cròniques un 36% i els de càncer un 22% durant l'any 2020 a la ciutat de Barcelona

- L'informe 'La Salut a Barcelona 2020' fet per l'Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB) recull igualment un increment de la prevalença de mala salut mental en homes del 16,5% el 2016 al 23,3% el 2021 i en les dones del 19,9% al 35,8% pels mateixos anys
- La irrupció de la Covid-19 a la ciutat ha afectat més a les persones amb pitjors condicions de vida i a les dones, en un context en que els problemes de salut mental també tenen més incidència en les noies dels barris més desafavorits

Des del començament de l'any 2020 la salut de la població ha sofert l'impacte de la irrupció de la pandèmia de la Covid-19. L'informe *La Salut a Barcelona 2020* fet per l'Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB) descriu el seu efecte a la ciutat i ofereix dades rellevants sobre la salut de la població resident a Barcelona, els principals determinants i les desigualtats socials en la salut, tenint en compte aquest impacte. És en aquest context que l'informe de l'ASPB assenyala que la pandèmia ha suposat un descens, l'any 2020, del nombre de nous diagnòstics de malalties cròniques, càncers i nous casos d'ansietat i depressió. Aquesta davallada s'observa a tots els grups d'edat i en ambdós sexes. En aquest sentit, el document apunta que caldrà analitzar pròximament l'impacte en la salut d'aquest infradiagnòstic generalitzat a causa de la pandèmia.

Segons dades del Sistema d'Informació dels Serveis d'Atenció Primària (SISAP), els diagnòstics de malalties cròniques es van reduir el 2020 al voltant d'un 36% respecte de l'any anterior. La baixada més significativa es troba al grup de majors de 65, arribant al voltant del 39%, tant en homes com en dones. En concret els diagnòstics d'hipertensió arterial van baixar un 34,1%, els de diabetis un 33,8% i els de cardiopaties isquèmiques un 29,3% respecte al 2019. Així mateix, l'any 2020 es van diagnosticar 7.618 nous casos de càncer, 2.203 casos menys que l'any 2019. Això suposa, una reducció d'un 22% dels diagnòstics de càncer l'any 2020 respecte l'any anterior.

FONT: Elaboració pròpia a partir de dades del SISAP per a Barcelona 2016-2020

També segons els registres del SISAP, l'any 2020 els diagnòstics de trastorns d'ansietat, angonya i estat ansiós van disminuir un 4,9% en homes i un 7,9% en dones respecte de l'any anterior, i tot plegat en un context en què malgrat això les malalties relacionades amb problemes psicològics representen un important percentatge de tots els nous diagnòstics fets a les consultes d'atenció primària de la ciutat, també principalment en les dones. De fet, la resta d'indicadors analitzats apunten a un increment de la prevalença de la mala salut mental en la població. I és que l'informe de l'ASPB, per tal d'oferir una visió més completa, incorpora algunes dades d'aquest 2021 com són els primers resultats de l'Enquesta de Salut de Barcelona (ESB) i l'Enquesta Factors de risc a l'Escola Secundària (FRESC).

En base a aquests indicadors, més enllà dels registres del SISAP, l'informe *La Salut a Barcelona 2020* conclou que la pandèmia ha tingut un impacte negatiu molt important en la salut mental de la població en totes les edats, però sobretot en les dones. Aquestes primeres dades provisionals apunten que la mala salut mental ha augmentat en homes del 16,5% el 2016 al 23,3% el 2021, i en les dones del 19,9% al 35,8% per als mateixos anys. Aquest increment es dona en tots els grups d'edat, sobretot en dones, tot i que l'increment més gran es concentra en la franja que va dels 15 als 44 anys. La pujada en aquest grup és particularment elevada en les dones passant del 17,6% l'any 2016 al 41,4% l'any 2021. Segons la classe social, s'observa que en les dones es doblen les prevalències en tots els nivells, en canvi en els homes els increments es concentren en les classes més benestants.

Pel que fa a la població adolescent, l'informe incorpora també les primeres dades provisionals de l'Enquesta FRESC 2021 de l'ASPB, recollides el curs passat. Segons aquesta primera anàlisi, el percentatge de nois i noies de 13 a 19 anys en risc de patir un

problema de salut mental augmenta en ambdós sexes i per totes les edats l'any 2021 respecte al 2016, sobretot en les noies. Així, un 11,2% dels nois estan en risc de patir un problema de salut mental (7,9% el 2016), mentre que en les noies el percentatge s'eleva a 19,9% (10,4% el 2016). A més a més, els resultats constaten que aquest percentatge és major en la població adolescent de barris de nivell socioeconòmic més desfavorit, també especialment en elles, amb una diferència de 13 punts respecte als nois (noies 24,8% i nois 11,6% el 2021).

Incidència de la COVID-19 a Barcelona

Més enllà d'aquests indicadors, la Covid-19 ha representat una crisi que ha afectat tots els àmbits de la societat arreu del món. A Barcelona, segons dades de la web #COVID19aldiaBCN de l'ASPB, fins a l'octubre de 2021 hi ha hagut quasi 203.000 persones residents infectades, de les quals més de 6.200 vivien o treballaven en residències. L'excés de mortalitat registrada ha estat al voltant de les 5.500 defuncions.

Des de febrer de 2020 fins a setembre de 2021 s'han viscut 5 onades de la malaltia, cadascuna d'elles amb característiques diferents. La primera va ser la més greu, va afectar sobretot persones grans i va repercutir molt notablement en les residències de gent gran. De fet, l'excés de mortalitat en aquesta primera onada va ser de 3.439 defuncions, mentre que a les altres quatre onades aquest excés va ser inferior a les 600 defuncions en cadascuna.

El document també exposa que el confinament ha afectat més les persones amb pitjors condicions de vida. Factors com la sobreocupació d'habitatges, la disponibilitat d'una sortida a l'exterior, o l'aïllament tèrmic es distribueixen de manera desigual segons factors socioeconòmics. A més a més, cal tenir en compte que les persones que experimenten aquestes condicions tenien menys oportunitats de fer teletreball.

D'altra banda, l'informe recull també que la Covid-19 va tenir un gran impacte en el mercat de treball a la ciutat. L'any 2020 més de 300.000 persones treballadores es van veure afectades per un procediment de regulació d'ocupació. L'hostaleria i el comerç van ser les activitats més afectades, tot i que també és cert que les dades d'ocupació del primer semestre de 2021 mostren una marcada millora de les taxes d'activitat i ocupació en les dones i de la taxa d'atur en els homes fins a recuperar els nivells pre-pandèmia. L'informe de l'ASPB constata, doncs, que les desigualtats socials s'han traduït en una distribució social desigual de l'impacte de la COVID-19. Les condicions de vida i treball no han estat les mateixes per a tothom, en conseqüència, l'epidèmia ha afectat més les persones de nivell socioeconòmic més desfavorit, amb una incidència de la malaltia més alta i unes cobertures vacunals més baixes. Quant al gènere, la pandèmia ha afectat en general més a les dones.

Cal recordar que el monitoratge d'aquestes desigualtats des de l'inici de la pandèmia per part de l'ASPB ha permès dissenyar accions encaminades a reduir-les que han tingut diferents objectius segons les necessitats detectades en cada moment. Per exemple, oferir espais per ajudar a fer quarantenes, facilitar necessitats bàsiques de les persones amb pitjors condicions de vida, intensificar la informació de prevenció a peu de carrer en els barris més afectats per la pandèmia i fer intervencions comunitàries per augmentar la cobertura vacunal en els barris menys vacunats.

Finalment, el document destaca, que els indicadors ambientals com la qualitat de l'aire, el soroll i la mobilitat han mostrat reduccions significatives, però temporals. I assenyala que en l'actual context d'emergència climàtica caldrà seguir impulsant polítiques que millorin aquests indicadors per la seva rellevància en la salut de les persones.

Consulta en aquest enllaç l'informe complet

Més informació:

La Salut a Barcelona 2020 (pendent enllaç)

Web de dades #COVID19aldiaBCN

Informe de vigilància de la COVID-19 a Barcelona

Web COVID-19 de l'ASPB